

RDEČI PRAPOR

Glasilo jugoslovanske socialne demokracije.

Izhaja v Ljubljani vsak petek.

Naročnina za avstro-ogrske kraje za celo leto 5.44 K, za pol leta 2.72 K, za četrt leta 1.86 K; za Nemčijo za celo leto 5.96 K, za pol leta 2.98 K, za četrt leta 1.99 K; za Ameriko za celo leto 7.28 K.

Posamezna številka 10 v.

Reklamacije so poštne proste. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo. Inserati. Enostopna peti-vrstica (širina 83 mm) za enkrat 20 vin, večkrat po dogovoru.

Sl. števil.

V Ljubljani, v petek, dne 11. oktobra 1907

Leto X.

Prihodnja številka „Rdečega Prapora“ izide v sredo, 16. t. m.

Sodrug! in somišljeniki!

„Rdeči Prapor“ prične izhajati v drugi polovici tega meseca, to je od 15. oktobra t. l. naprej dvakrat na teden.

Izhajal bo vsako sredo in soboto in veljal za avstro-ogrske kraje za celo leto 10 K 40 vin., za pol leta 5 K 20 vin., za četrt leta 2 K 60 vin., mesečno 90 vin.

Za Nemčijo za celo leto 12 K, za pol leta 6 K, za četrt leta 3 K.

Za Ameriko za celo leto 14 K, za pol leta 7 K.

Cenjeni sodrug! in somišljeniki! V vaših rokah je usoda lista! Za sedaj nam ne kaže izdajati lista večkrat, toda naprej moramo, ker to zahteva razvoj naše stranke. Ukrenili smo toraj, kar nam je bilo mogoče. Prosim Vas, razširjajte neumorno tudi drugo številko „Rdečega Prapora“. Sodruge in somišljenike vabimo, naj se naroče takoj, da ne bo ovir pri razpošiljavi lista.

Organizacije, ki so naročile samo eno tedensko številko „Rdečega Prapora“, dobe list od 15. oktobra naprej vsako sredo.

Upravništvo „Rdečega Prapora“.

Državni zbor.

Dne 16. oktobra se zopet snide avstrijski državni zbor. S tem začne takorekoč v Avstriji zopet politično življenje, ki je bilo zadnji čas že prav zaspano. Mnogo se pričakuje od tega parlamenta. Ali treba bo še mnogo potrpljenja, preden se izpolnijo želje tistim, ki so najbolj potrebni njegovega dela. Bogat program je bil razvit v prestolnem govoru. Ali motil bi se, kdor bi mislil, da začne vlada kmalu izpolnjevati svoje obljube. Ona ima sedaj nujnejše skrbi. Dela jih ji avstro-ogrska nagodba.

Čudna je istorija s to nagodbo. V obeh državah polovicah so delali ministri že ves čas dolge obraze, kadar se je kdo zmenil o nagodbenem vprašanju, ki se vleče že vseh deset let brez rešitve med Avstrijo in Ogrsko. — Sporazuma ne bo — se se pobotamo — vse nagodbe je konec — bo že še... tako je slo nepranehoma. Ko so bili zadnjičkrat ogrski ministri na Dunaju, je bilo vse tako, kakor da bi bila nagodba res že definitivno splavala po vodi. Razglasilo se je, da so razprave pretrgane. Potem so se odpeljali avstrijski ministri v Budimpesto. Od tam so prihajale vesti, ki so je male ljubiteljem nagodbe vsako upanje. V soboto zjutraj se je še reklo: Položaj je brezupen — a popoldne je naenkrat prišel brzjav: Nagodba je gotova!

Reči se mora, da je bilo to precej tako, kakor v opereti. Svet je strmel. Kako ne bi ob takem obrazu? Velikanska je bila torej radovednost, kako se je posrečilo, kakšna je ta v zadnji uri dognana nagodba.

Ali za to radovednost ni bilo odgovora. Oficialni brzjav je le rekel, da so se ministri s častno besedo zavezali, da ne povedo ničesar.

Vsako ugibanje o stvari, katera se ne pozna, bi bilo brezpomembno. Počakati je treba, to je vse. Le eno je gotovo: Za vlado bo sedaj največja potreba, da dobi večino za zakonske načrte, ki se tičejo nagodbe. Za druge naloge ne bo imela ne časa, ne volje.

Ne da bi bilo nagodbeno vprašanje brez pomena za delavce. Nasprotno; za proletariat je v marsikaterem oziru važnejše, nego za kapitaliste. Ali gotovo je, da se vlada ne ozira na to; ne Beck ne Weyerle gotovo nista presojala prepornih vprašanj s tega stališča, kako bodo uplivali na delavstvo. In tudi meščanske stranke, ki imajo glede nagodbe mnogo zahtev, ne bodo mislili na to. Tem važnejšo nalogo bo imela socialna demokracija v parlamentu, ki bo morala skrbeti, da se ne sklene nagodba na račun delavstva.

Poleg nagodbe pride pač tudi proračun na vrsto. Po dolgih letih se razvije zopet politična proračunska debata. To razpravo je pozdraviti, ker bo vsaj razjasnila položaj. Doslej je namreč le eno jasno: Klerikalci bi radi vladali, ampak odgovornost za vlado ne marajo prevzeti. Skoraj vse meščanske stranke imajo po eno glavno skrb: Oslabiti moč in upliv socialne demokracije. Klerikalci imajo od tega največji profit; strah pred socialno demokracijo jim žene »svobodomiseln« stranke v naročje. Naloga socialističnih poslancev bo, razkriti to zvezo in pokazati, da je klerikalizem vladajoči faktor v Avstriji, liberalci pa njega klaverni pomočniki.

Slovenske šole v Trstu in socijalistični poslanci.

Rešitev vprašanja slovenskih ljudskih šol v Trstu nas preveč zanima, da bi puščali krožiti po svetu razne neresnične vesti, ki jih trosijo slovenski narodnjaki v direktno škodo omenjenega vprašanja v svoje sebične strankarske svrhe. Kakor vedno tako tudi na shodu pri Sv. Ivanu, ki ga je sklicala N. D. O., je dr. Rybač trdil, da je ravno socialno-demokratska stranka in se posebno pa sodr. Pittoni, kriv, da niso dobili tržaški Slovenci še svojih ljudskih šol. Na to podlo in nizkotno obrekovanje je sodr. Pittoni potem »Laborator« povabil dr. Rybača, naj to jasno dokaže. Vabilo sodr. Pittonija je bilo popolnoma kratko, enostavno in resno. Na to je dr. Rybač odgovoril v daljšem članku v »Edinosti« in sicer v ironični obliki, češ, da on ni sodr. Pittoniju pripisoval nikakor tolikega upliva, da bi bil prepričan lahko rešitev omenjenega vprašanja ter dodal h koncu članka ironično opazovanje, je li ital. soc.-dem. stranka pripravljena dati javno izjavo, da nima nič proti ustanovitvi slovenske ljudske šole v Trstu. Naravno je, da se zahteva na resna vprašanja tudi resnih odgovorov, ker pa odgovor dr. Rybača ni v nobenem oziru odgovarjal resnosti vabila sodr. Pittonija, ni politični odbor jugoslovanske soc. dem. stranke v Trstu dovolil sodr. Pittoniju odgovoriti na ironično vprašanje dr. Rybača, čeprav so v to silili sodr. Pittonija razni ital. sodrug. Dr. Rybač je sestavil nalašč tak odgovor in tako vprašanje, ker je vedel, da se nobena resna stranka ne more baviti z veselim razpoloženjem njegovim, v katerem se je nahajal, ko je pisal omenjeni članek v odgovor. Hotel je pa izkoristiti ponos resnosti naše stranke v svoje strankarske namene. Prišel je s svojimi pristavi

blatili soc.-dem. stranko, pripovedoval je, kako da smo nasprotni ustanovitvi šole, ker ne odgovorimo na njegovo vprašanje (čudna logika) ter barantal s tem kulturnim vprašanjem za svojo stranko in ko je »Rdeči Prapor« naznanil, da vlada prevzame sedanjo Ciril-Metodovo šolo v svoje področje, je dr. Rybač na shodu v »Narodnem domu« trdil, da je to sicer res, ali da bo to težko izvedeno, ker so se socijalistični poslanci izrekli napram nekemu ministrskemu sekcijškemu šefu nasproti vladnemu načrtu in sicer iz strankarskih namenov. Na to novo obrekovanje pa smo bili mi in sodr. Pittoni prisiljeni prezreti sebični sarkazem gospoda dr. Rybara in je sodr. Pittoni dal jugoslovanskemu pol. odboru izjavo, tičečo se tega vprašanja, ki jo objavljamo na drugem mestu. Iz nje je razvidno, da je dr. Rybač vedoma lagal. V njegovo opravičenje mu ne preostaja drugega, nego da pové ime dotične osebe, ki mu je povedala, da so se naši poslanci izjavili proti vladnemu načrtu. Če tega ne stori, potem bo naša dolžnost, da sami spravimo zakulisno komedijo tržaških narodnjakov v pravo luč. Prisilili jih bomo, govoriti resno in prepričati moramo njih izkoriščanje tako važnega kulturnega vprašanja v strankarske svrhe. Tega smo mi kot del slov. naroda siti in na nikak način ne maramo več trpeti.

Sedaj ima besedo dr. Rybač.

Dunajsko pismo.

Dragi sodrug!

Naznanjam vam, da se mi še nikoli ni tako dobro godilo kakor zdaj. Ne rečem, da je manj nadlog in izkušnjav, nego jih je bilo prej; tudi draginja je velika; ampak moja dobra volja izvira odtod, da že par mesecev ne berem slovenskih časopisov. Kadar pride zlohotni natak s papirnim kupom pod pazduho in me povabi: »Slovenische Blätter gefälltig?« — iztegnem obedve roki ter ga zavrnem ogorčen: »Poberi se, izkušnjavec, izpred mojih oči!« — Tako hranim čas, dobro voljo in čisto vest.

In profitiram še nekaj drugega. Ko sem zaklenil ušesa vsakdanjim novicam iz Udmata in Barja, sem v mirnem razpoloženju pogledal na svojo ljubeznivo domovino — in glejte: imela je čisto drugačen obraz! Kar je bilo majhno, se je razblinilo, kakor kup blata pod škornjem; in kar se mi je zdelo nekoč veliko, je zlezlo nenadoma tako popolnoma vase, da vidim komaj še sled... Kako mogočno se je bila v maju razmahnila ljubljanska svobodomiselnost! Zdaj se oziram zastoni, ne vidim je, izginila je, še sam Dijogen bi je ne našel. Umrla je; njen duh (kolikor ga je imela) hodi zdaj po Dunaju z molkom v roki; zadnjikrat sem ga videl v nedeljo, ko se je napolnil s procesijo v Marijacele... Popolnoma narobe pa je stvar s klerikalnim demokratizmom in s klerikalno svobodomiselnostjo! Ko sem bil v domovini, sem mislil, da teh reči nikjer ni napredaj, temveč da sta Lueger in Ebenhoch v primeri s Šustersičem in Krekom prava aposteljina svobode, enakosti in bratstva! O kratkovidna neprevidnost, o neprevidna kratkovidnost! Vstal je na Dunaju doktor Krek, in komaj je izpregovoril mogočno besedo, je bil do pike podoben Robespierri! Falot, Robespierre, opeharil si pobožne kamniške kmete za mandat! Oblekel si talar, okoli vrata kolar — sakrament, to je bila ideja! Ob prihodnjih volitvah se obrijem in storim kakor on!... No, Robespierre je govoril, poleg njega pa se je muzalo petnajstero

gospodov; celó Gostinčar, ki ni razumel, se je muzal. Zakaj reč je bila taka: Robespierre je dobro vedel, da Ludvik šestnajsti se živi in da bo še dolgo živel. Če bi bila nevarnost za življenje njegovo, bi ne bil govoril Robespierre, temveč — Šuklje... Še bolj po domače povedano: dokler demokratizem ni nevaren in dokler kaj nese stranki in prijateljem — slava demokratizmu!

«Und der Demos absolut
wann er unsern Willen tut!»

Dotlej namreč, dokler se kaže «demos» v črni podobi petstoternih farovžev...

Vse bi bilo dobro z menoj in lepo bi živel v tej šumeči dunajski puščavi, če bi ne bilo ljudi, ki prihajajo iz domovine, in celó takih, ki beró slovenske časopise. Prinašajo mi novice, ki so morda stare, morda malovažne, ampak zame puščavnika vendarle novice.

Tako je prišel zadnjič clovek, ki mi je povedal, da je «gospodarska stranka» plačala svojo cého ter se napotila iz ljubljanske kavarne v Ribnico. Prestašil sem se kakor malokdaj v življenju. Pa če se ne vrne več? Pa če se izgubi na potu? In sem izpraševal, koder sem hodil: «Ali se je že vrnila? Ali se ji nič ni zgodilo?» Zakaj moje srce je blago in vsega usmiljenja polno. Povejte mi, sodrugi, in mi pišite: «Ali se ji nič ni zgodilo?» In ali ni morda zabredla kam ter visi zdaj na visokem drevesu tam v ribniških krajih in se ozira po ravni cesti in kliče na pomagaj?...

Toda prišel je nekdo drugi in mi je povedal še strasnejšo novico. Rodoljubi organizirajo narodno delavstvo! V Trstu ga organizirajo, tam je planil iz črne skale studenec, ki poplavi kmalu vso prostrano domovino. O Martin Skočir, o zaslužni rodoljub, o zvezda hejslovanska, kako si vstal iz groba in kedaj? Strahoma strmim na tvoje delovanje in v duhu že gledam podobo prihodnosti: Regent se je spreobrnul in hodi po tržaskih ulicah v sokolskem ornatu z ovenčano trobojnico v rokah; Petejan je iz same ponižnosti postal natakár v «Narodnem domu», Jernejčič pa se je obesil, ker sta ga prehitela Regent in Petejan. Nova vojska narodnega delavstva je rešila Trst iz rok krutega sovraga, na piazzli caserma pa stoji signor Mandich in kliče s stentorskim glasom: «Slovenia fare da se — evviva Ribaricchio!...» Ljudstvo je navdušeno, celó v starem mestu; tam leži v črni luknji družina brezposelnega delavca in umira od lakote: ampak v poslednjem trenutku se vzdigne oče, nag okostnik, in vzdigne roko: «Predno umrjemo, otroci, še enkrat: Živio, Rybač, živio, Mandič!» Družina zapoje «Slovenec sem» ter umrje v sladki zavesti, da ji napiše «Edinost» genljiv nekrolog...

Ampak prišla je k meni še tretja nadloga in mi je razodela, da je govoril doktor Krek proti — podraženju živil. Svojim volilecem? Ne, tobačnim dalavcem! Zdaj hodim po Dunaju — o, sodrugi, da bi videli moj žalostni obraz! — in premišlujem brez nehanja: ali je bil govornik hinavec, ali so bili poslanci blagoslovljeni butci? Vse se mi zdi, da je oboje resnica; toda ker v svoji pohlevnosti ne maram reševati na svojo roko nobenega vprašanja, vas prosim, da mi pišete tudi o tem...

Z najlepšim pozdravom. Ivan Cankar.

Socialni pregled.

Boj na železnicoah.

Kakor smo že naznanili, je bila pasivna rezistenca na južni železnici preprečena, ker je generalno ravnateljstvo v zadnji uri toliko popustilo, da so združene organizacije sklenile, priporočiti osebju, naj dela dalje, kakor po navadi. Koncesije, ki so jih združene organizacije dosegle, se naznanijo železničarjem s posebnimi objavami.

Razven tega, da so južni železničarji pri tem gibanju dosegli velik materialen uspeh, je potrebno opozoriti tudi na to, da je bilo gibanje prav zelo poučno. Prvikrat se je zgodilo, da so nastopile razne kategorije osebja uradniki, poduradniki, uslužbenci in delavci popolnoma solidarno in prav gotovo je pripisati velik del uspeha tej solidarnosti. V zgodovini splošnega avstrijskega železničarskega gibanja pomeni ta dogodek velik preobrat. Kajti največ škoda je prizadelo železničarjem to, da je vlekel vsak sloj, vsaka kategorija na svojo stran. Tako so vsi slabili svoje moči in podjetja so si smajala v pest. Pri zadnjem gibanju je bilo prvikrat drugače.

Uspeh dokazuje, da je bila solidarnost koristna. Ze to bi moralo zadostovati, da bi železničarji se tesneje sklenili svojo vzajemnost. Kajti kar so dosegli sedaj, se ne izpolnjuje vseh želja. Ze zaradi tega bo treba nadaljnjega boja. In kakor sedaj, bo tudi za bodočnost tesna zveza potrebna; čim tes-

nejša, tem bolje. Ali se druga misel bi jih morala navesti na to. Koliko časa bodo železničarjem sploh koristile sedanje pridobitve? Koliko časa bi jim koristile, tudi če bi bile dvakrat večje, nego so?

Sedaj so zahtevali železničarji boljše plače (ureditev avanziranja, stalno nameščenje, penzijska in provizijska vprašanja spadajo bistveno tudi v to poglavje), zato ker ne morejo več izhajati z sedanjimi dohodki. Vse se je podražilo; to se pravi, da si železničar s plačo, ki jo je imel letos kakor pred petimi leti, ne more kupiti toliko, kolikor je lahko kupil pred petimi leti. Torej: Da pride v soglasje s sedanjimi tržnimi cenami, s sedanjo stanarino i. t. d., potrebuje večje dohodke. Recimo, da mu dá nova ureditev plač in mezd res toliko, kolikor potrebuje ob današnji druginji. Takoj nastane vprašanje, kakšne posledice bodo imele njegove pridobitve v bodočnosti? Splošno gospodarsko življenje v državi in v celi družbi se ni prav nič izpremenilo. Tudi novo plačo dobi železničar od kapitalistov. Za te pa velja zakon, da jim mora kapital nositi obresti, kolikor mogoče obresti. Znano je, da niso kapitalne obresti nič drugega, kakor v denar izpremenjeno delo. Če se te obresti zmanjšajo, ker morajo kapitalisti več plačati, je naravno, da bodo hoteli nadomestiti primanjklaj. Seveda na račun onih, ki vstvarjajo. In med njimi so tudi železničarji. Pota, po katerih prihajajo kapitalisti do dobička, so različna, ali vedno soglasajo v tem, da mora njih dobiček plačevati delavsko ljudstvo. Od njega živi pa tudi še široka plast posredovalcev, ki tudi išče dobička.

Podraževanje živil, stanovanj i. t. d. gotovo ne preneha sedaj, ko so železničarji nekaj pridobili. Nasprotno; cela vrsta ljudi, ki živi od delavnega ljudstva, porabi priložnost in bo hotela od dobička železničarjev imeti tudi zase dobiček. Ze tem privatnim potem se bo podraževanje nadaljevalo. Pomagal bo pa tudi še močnejši faktor: Državni aparat. V državnem zboru so še vedno kapitalistični in agrarni elementi v večini. Tudi se ni upanja, da se to izpremeni čez noč. S tem je pa rečeno, da se bo tudi zanaprej še z indirektnimi davki obremenjevalo ljudstvo. Lep del tega, kar so železničarji pridobili, jim bo kapitalizem vzel s posredovanjem države. In kmalu pride zopet čas, ko se dohodki ne bodo vjemali s potrebami, ko bo krona le še toliko vredna, kakor danes 80 ali 60 vinarjev.

Tedaj bo zopet treba nastopiti z zahtevami. In bil bi otrok, kdor bi mislil, da tedaj ne bo treba zopet vsaj toliko moči, da, še več kakor sedaj, da se kaj doseže.

Ali vse to še ne zaključuje perspektive.

Če si v par letih železničarji zopet regulirajo svoje razmere, nastane takoj zopet vprašanje, doklej bo novo zboljšanje kaj vredno. In odgovor bo zopet enak.

Če je to resnično — in menimo, da se ne da dokazati nasprotnega — tedaj je tudi resnično, da so končno vse podobne pridobitve le «fretarije», kolikorkoli so važne in potrebne za trenotek. Jasno je pa tedaj, da je za temeljito izboljšanje, za trajno zavarovanje obstanka treba nekaj drugega. Treba je, da se popolnoma izpremeni gospodarski sistem. Treba je take uredbe, da ne bo vsaka pridobitev delavskega razreda povod novemu podraževanju; s kratka: Treba je, da se odstrani kapitalistični gospodarski red in da se ga nadomesti z drugim, popolnejšim. Novi gospodarski red pa ne more biti drugačen, nego socialističen. In iz tega sledi logično, da za železničarja ne zadostuje, če je član svojo strokovno organizacije, ampak da mora tudi aktivno sodelovati za preuredbo družabnega reda, da mora v svojem lastnem interesu biti socialist.

Kar so južni železničarji sedaj pridobili — in česar gotovo ne bomo podcenjevali — se tiče aktivnih uslužbencev. Ali življenske razmere so se izpremenile tudi za upokojene železničarje. Tudi zanje je meso dražje, kruh dražji, stanovanje i. t. d. dražje. V tem, ko imajo aktivni železničarji razna bojna sredstva v rokah: Pasivno rezistenco, stavko i. t. d., so penzionisti v tem oziru brez moči. Edino, kar jim more pomagati, je solidarnost njih aktivnih tovarišev. Ali brez nič ni nič. Aktivni železničarji imajo pravico, da zahtevajo solidarnost tudi od penzionistov, če naj se postavijo zanje. Naravno jo, da upokojeni železničarji ne morejo pokazati te solidarnosti v delavnem boju; oni ne morejo ne rezistirati, ne štrajkati. Lahko jo pa pokažejo na drugem polju: V političnem življenju. Oni lahko sodelujejo v strokovnih društvih, lahko pomagajo v političnem delu, zlasti lahko podpirajo stremljenje zavednih aktivnih tovarišev pri volitvah. In če pomislijo še na svoje žene in otroke, tedaj se morajo zavedati, da je to naravnost njih dolžnost. Žal, da je še mnogo penzionistov, ki nimajo tega prepričanja, celo takih, ki se postavljajo naravnost proti stremljenju svojih organiziranih aktivnih tovarišev. Bil bi pa vendar že čas, da tudi oni spregledajo.

Prav klavarno ulogo v zadnjem gibanju so igrali krščanski socialci. Ker vsled svojega pičlega števila in svoje splošne brezpomembnosti niso mogli priti do veljave, so hoteli kaliti vodo. Delali so se grozno radikalne, pa so pošiljali telegrame po pro-

gah južne železnice, naj se začne s pasivno rezistenca. Nihče jim sicer ni dal mandata, nihče ni z njimi obravnaval, ali ob splošnem ognju bi si bili vendar radi skuhalo tudi nekoliko juhice; pa je bil le krop.

Tudi tržaska «Narodna organizacija» se je hotela postaviti. Izdelala je nekako «spomenico», tako konfuzno, kakor jo morejo izdelati le ljudje, ki nimajo pojma o železničarskih razmerah. Da se na to klaverno «organizacijo» sploh nihče ni oziral, ni treba posebej omenjati. Tudi dolgovozne zmešane «Izjave» v «Edinosti» ne pomagajo tej «organizaciji» do veljave.

Na progah severozapadne, aspanske železnice in družbe državnih železnic traja še vedno pasivna rezistenca. Posledice propisnega dela so velikanske. Nekatero progo so že popolnoma zabarikadirane, tovarni promet je tuptam popolnoma ustavljen, osebni vlaki imajo velikanske zamude. Sicer je pa tudi osebni promet že zelo omejen. Tako n. pr. vozijo na aspanski železnici le še stiri osebni vlaki namesto dvanajstih.

Severozapadna železnica in družba državnih železnic je začela ta teden razpravljati z združenimi organizacijami in železniško ministrstvo posreduje. Pred četrtkom pa ni upati na uspeh. Med tem traja pasivna rezistenca dalje.

Na državni železnici.

Tudi na ces. kr. drž. železnici je osebje močno razburjeno, ker glede raznih obljub se sedaj ni videti, da bi se izpolnile. Vsled tega je šla deputacija državnih železničarjev, sestavljena iz sodrugov Vabiča, Šimona, Kneidingerja, Knottke in Strasserja, ki jo je vodil poslanec sodrug Tomschik, k železniškemu ministrstvu. Deputacija se je pred vsem pritožila, da se še ni sklicalo centralne osebne komisije in je urgirala rešitev avtomatičnega avanziranja in drugih perečih vprašanj. Sprejel je deputacijo sekcijski predstojnik Buschmann, kateremu so sodrugi naznanili, da so uslužbenci zelo nevoljni ter so mu razložili želje osebja. Zlasti je sodrug Strasser vprašal kaj je z vračanjem poldrugletnega službenega časa za sprevodniško osebje; pritožil se je tudi, da se ministrstvo ne ozira na predloge odbora provizijskega sklada; sodr. Knottke je izrazil svoje začudenje, da odbor bolniške blagajne toliko časa ne dobi odgovora na svoje predloge.

Sekcijski predstojnik baron Buschmann je odgovoril, da so ravnateljstva napačno razumela neko naredbo ministrstva glede centralne personalne komisije; vsled tega se je sklicanje te komisije tako zavleklo. Posamezne personalne komisije se je imelo sklicati takoj po volitvah, da bi izvolile centralno komisijo. Upati je, da dobi ministrstvo tekom dveh tednov naznanilo o izidu volitev in tedaj se takoj skliče prvo sejo, kar se tiče posameznih zahtev, naj se jih v komisiji vloži kot predloge. Na seje odpošlje ministrstvo referente posameznih službenih oddelkov. Gospod Buschmann je zagotavljal deputacijo, da smatra ministrstvo sedaj reforme zelo resno in da polaga zlasti železniški minister veliko važnost za personalne komisije. Glede provizijskega in bolniškega odbora se hoče razširiti njih avtonomijo. Poldrugo vračnanje službe za sprevodniško osebje se pripravlja.

Politični odsevi.

Nizjeavstrijska deželnozborna volilna reforma je najlepši dokaz krščansko-socialne politične nepoštenosti. To je reforma, da bi se človeku zgabilo pred njo. Za mesto Dunaj je pač vpeljana splošna in enaka volilna pravica, ali volilni okraji so tako razdeljeni, da je državnozborna volilna geometrija naravnost ideal v primeri s to. Po deželi pa je obveljalo, da ima volilno pravico le tisti, kdor je pristojen v občini, to se pravi, kdor biva 10 let v občini. Za Dunaj velja triletno bivanje. In vlada je obljubila, da sankcionira to karikatur!

V češkem deželnem zboru ni upanja, da bo volilna reforma rešena pred sestankom parlamenta, to je pred 16. oktobrom. Meščanske stranke se še ne zganejo, da bi porinile reformo le za ped naprej.

Moravski deželni zbor je že poslan na počitnice. Tudi tukaj spi volilna reforma spanje pravičnega.

V gališkem deželnem zboru so trije kmečki poslanci izstopili iz poljskega kola, ker se ne strinjajo z reakcionarnim stališčem, ki ga poljsko kolo zavzema glede volilne reforme. Pristopili so poljski ljudski stranki. Vsled tega poljsko kolo nima več absolutne večine v deželnem zboru.

V štajerskem deželnem zboru sta poslanca Rokitsky in Einspinner gnusno napadla socialne demokrate, ki so razkrili ljudstvu sovražno politiko teh «svobodomiselnih» poslancev, ter sta provocirala pravi škandal. Namen tega manevra se je pa kmalu pokazal; gospodje so šli na to k slovenskim poslancem in so jim priporočali naj — umaknejo svoj predlog glede volilne reforme, češ, to bi bila voda na socialno-demokratski mlin. Grasko delavstvo je dalo tem «ljudskim prijateljem» zaslužan odgovor na velikem shodu.

V dalmatinskem deželnem zboru je vložil poslanec Trumbić zanimiv predlog glede volilne pravice. Celo Dalmacijo naj bi se razdelilo na 15 volilnih okrajev; vsak okraj bi imel tri poslance, ali vsak volilec bi volil samo dva. To je nekako nadomestilo za proporcionalni sistem. Na ta način bi namreč v vsakem okraju večina dobila dva poslance, manjšina, pa če bi bila količnik znatna, enega. Volilna pravica pa bi bila splošna in enaka. Zastopnik slavne Beckove vlade je seveda mehanično ugovarjal predlogu, češ, da vlada ne more priznati splošne in enake volilne pravice za deželne zборе, kjer davkoplačevalci ne smejo biti majorizirani od neposredujočih slojev. Gospod Beck si je naredil sablono in njegovi uradniki jo imajo povsod na lajni. Če je stališče vlade kje nesmiselno, je to ravno v Dalmaciji, kjer je takorekoč vse prebivalstvo proletarično in samo škofje ter par klostrov je bogatih. Vidi se, kdo je gospodu Becku prirastel na srce.

Zbor nemške socialne demokracije je sprejel resolucijo, ki poziva poslance v državnem zboru, naj porabijo vsa politično mogočna sredstva, da premagajo upor vlade proti splošni in enaki volilni pravici za deželne zборе, delavstvo pa poziva, da se pripravi na boj tudi za to pravico.

Izjava.

Sodrug Valentin Pittoni, tržaski socialistični poslanec v državnem zboru, je v imenu svojih tržaskih tovarišev dal podpisanemu odboru sledečo izjavo:

«Izjavljam, da nisem o vprašanju slovenske šole v Trstu govoril nikdar z nobenim sekcijkim sefom. Res je samo, da je ital. soc. poslanec vprašal minister Beck glede stališča, ki ga zavzemajo o načrtu vlade za prevzete Ciril-Metodove šole v Trstu v svoje področje in so odgovorili, da vidijo v omenjenem načrtu momentano zadoščenje tržaskim Slovincem, ki ga ne dobe od sedanje občine ter da mu prav nič ne nasprotujejo.

Pripravljen sem nastopiti tudi sodnijskim potom proti oni visoki osebi, ki je izjavila, da mi nasprotujemo omenjenemu načrtu, samo če se mi pové, kdo je.»

Politični odbor jugoslov. soc. - dem. stranke v Trstu je smatral potrebnim objaviti izjavo socialističnih poslancev v državnem zboru, kajti vesti, ki so jih trosili v svet slovenski narodnjaki o nasprotstvu ital. soc. demokracije proti slovenski šoli v Trstu, bi bile znale imeti za to vprašanje jako nevarne posledice. Znani so nam slučajji, ko je avstrijska vlada izkoristila enake lažnjive vesti, smatrajoča jih nalašč za resnične, da se je le otresla nadlog ene ali druge stranke ter ni ugodila želji, ali bolje rečeno pravici enega naroda, samo ker je stranka, ki se je zvala njegovo zastopnico, pripovedovala, kako druga stranka nasprotuje tej ali oni zahtevi ljudstva. Samo zaradi tega je pa tudi izjava objavljena, nikakor pa ne v opravičenje našega dela in našega stališča v tem vprašanju, kajti za naše nastope nismo dolžni odgovora nobeni drugi stranki.

Bodi nam dovoljeno, da naznamo tem potom slov. ljudstvu, da so tudi naši tržaski poslanci podpirali spomenico za slov. vseučilišče, ki jo je stavil jugoslovanski parlamentarni klub, in bodi povedano, da so prav oni ital. socialistični poslanci odklonili poziv ital. narodnih poslancev, da bi podpisali protest proti premestitvi učiteljske iz Kopra v Gorico, ki ga je stavil parlamentarni klub ital. nacionalnih poslancev. Prvo so smatrali kot kulturno zahtevo in so jo podpirali, drugo so smatrali za šovinistično akcijo in je niso podpirali. To bodi v dokaz tržaskim slov. delavcem in tržaskim Slovincem sploh, da imajo v socialističnih poslancih tudi dobre zagovornike svojih narodnih pravic.

Shodi.

Ljubljana. Izvršovalni odbor je sklenil z ozirom na otvoritev državnega zbora, ki se snide 16. t. m., sklicati ljudski shod, ki bo v sredo, 15. t. m. ob pol 8. uri zvečer v areni (v slučaju lepega vremena pa na vrtu) «Narodnega Doma». Dnevni red je sledeči:

1. Otvoritev državnega zbora.
2. Uspehi železničarskega gibanja.

Sodrug! Državni zbor začne s svojim delom. Kar je storil doslej, v kratkem poletnem zasedanju, šteje komaj toliko, da se je ponekod izpoznalo sestavo strank. Šele sedaj prinese njegovo zborovanje resne naloge in ustvari jasno sliko. Pokažite z mnogostevilno udeležbo, da se zanimате za državni zbor, kateremu ste vi s splošno in enako volilno pravico pripravili zdrav temelj. Važna je tudi druga točka dnevnega reda, ne le za železničarje, ampak za vse delavstvo, ki vé, da si le s popolno solidarnostjo lahko popravi svoj položaj. Pridite torej v čim večjem številu na shod!

Iz Idrije. V Idriji vre med rudarji. Shod, ki se je vršil 6. t. m. pri Črnem orlu, je sklenil, da se ustanovi «obrambeni fond» za vsak slučaj; vsak rudar bo prispeval določeno svoto. V ponedeljek, torek, sredo in četrtek so se vršili mnogobrojni obiskani shodi delavstva; vsaka jama je imela svoje zborovanje. Konstituiral se je splošni mezdni komité. — Ponedeljek 14. t. m. bo prvo

posvetovanje delavskih delegatov z člani c. kr. rudniške direkcije. — Delavstvo je za trdno sklenilo, da ne odneha od predloženih zahtev. Ne zahteva sicer mnogo, ali to, kar zahteva, pa hoče dobiti! — Da bi imela c. kr. rudniška direkcija dovolj previdnosti in takta!

Jesenice na Gorenjskem. V nedeljo, 13. t. m. ob 3. popoldne je v dvorani gostilne gospoda Počivavška nasproti kolodvoru ljudskih shod z dnevnim redom: Podraženje kruha in delavstvo. — Sodrug! Znano Vam je, da podražujejo peki tudi v Jesenicah kruh brez vsakega utemeljenega razloga. Pridite torej polnoštevilno na shod, da se pomenimo o stvari.

Trbovlje. V nedeljo, 13. t. m. ob 3. popoldne je v Trbovljah javen rudarski shod s sledečim dnevnim redom: 1. Otvoritev državnega zbora. 2. Podraženje živil in plače rudarjev. — Sodrug! Že dnevni red Vam pokazuje važnost tega shoda. Prepričani smo torej, da se ga udeležite v polnem številu ter Vas vabimo, da pripeljete tudi svoje žene seboj, katerih se predmeti dnevnega reda ravno tako tičejo, kakor Vas.

Strokovni pregled.

Rudarska revirna konferenca v Zagorju.

Dalje. V Dalmaciji plačajo uboge reveže od 1:50 do 2 K. — Ljudje ne vedo najmanjše pomoči — noben rudar mu ni vedel povedati; kje je razsodišče — tam pri bratovski skladnici so tako škandalozne razmere, da je groza. Veliko prosvetnega in organizatoričnega dela bo še treba, da bodo tu sploh evropske razmere. V Velenjah na Štajerskem so ravno tako divje razmere. (Iz celega tajnikovega poročila o razmerah v revirju se je razvidelo, da so tam, kjer je organizacija, veliko boljše razmere nego onodod, kjer so delavci napram organizaciji apatični. Torej v organizaciji, kdor hoče boljše razmere.) — Sodr. Strajnar Jakob govori o plačah rudarjev v Zagorju. Navaja izkoriščevalno taktiko rudniškega vodstva pri akordnem delu ter zahrbtno postopanje neorganiziranih, ki škodujejo celoti v največji meri. Sodr. Uhle dopolnjuje govor sodr. Strajnarja, poročajoč o mezdnem gibanju, ki je zadnji čas nastalo v Zagorju. Sodr. Berglez govori še o čulnem postopanju glede nedeljskega počitka. — Sodr. Savšek govori o razmerah v Storeh. — Sodr. Bučič (Labinj) razpravlja o uspehih zadnjega štirimesečnega štrajka. Organizacija je lepa — nad 600 članov že šteje. Priporoča, da bi se sklenilo, naj bi bil pri vseh akordih vedno delavski zaupnik navzoč. Uradniki ne sodijo pravilno pri odmeri akorda, ker jim je premalo znana jama. Sodr. Ajnik iz Trbovelj razjasnuje premijsko prakso rudniških uradnikov v tamosnjih rudnikih. Za mašiniste govori sodr. Gričar, ki v Zagorju delajo 10 ur, ali želé, da bi delali 8 ur. Sodr. Miha Čobal reasumira v končnem govoru poročila delegatov ter konstatira, da je šikaniranje delavstva le onodod mogoče, kjer se delavci premalo brigajo za svoje razmere. Krščanska ljubezen podjetnikov do delavcev je umrla — vsak podjetnik hrepeni le po tem, kako bi bolj izkoristil delavce, ki delajo v njegovih rudnikih.

O organizaciji govori sodrug Miha Čobal, ki pokaže na potrebo iste ter se ozre na mezdna gibanja, ki so nastala. Podrobno razpravlja o zahtevah, ki so jih, oziroma ki jih nameravajo podati rudarji našega revirja svojim podjetnikom. Predlaga naslednjo resolucijo:

«Danes, dne 29. sept. 1907 v Zagorju vršé se revirna konferenca protestira z vso odločnostjo nečloveško preganjanje rudarjev od rudniških podjetnikov v splošno, posebno pa v Dalmaciji, Velenju in Zabukovcu. — Rudarje pa se pozivlja, da vsi pristopijo v «Unijo rudarjev avstrijskih», ki je edina strokovna organizacija za rudarje.»

Sodrug A. Kristan priporoča to resolucijo, ki se sprejme soglasno. Nato govori sodrug A. Kristan o idrijskem mezdnem gibanju. Prebere zahteve, ki so jih idrijski rudarji podali c. kr. erarju. Razpravlja o akordu, ki je bič za delavce. Zahteva rudarja mora biti: proč z akordom! Dokler se to ne uresniči, zahtevajmo pa minimalno plačo, pod katero se bi v akordu ne smelo plačevati. Sodr. Ivan Strava razpravlja o akordu ter energično zastopa zahtevo minimalne plače. Sodr. I. Sitar je zagovornik minimalne plače. Pojasnjuje znano «povprečno plačo», s katero rudarjem ni nič pomaganega. Sodrug M. Čobal pojasnjuje zahteve, ki so po njegovem mnenju za premogarje najpametnejše in ki se dajo najpoprej doseči. Sodr. A. Kristan razlaga še enkrat idrijske zahteve. Potem predlaga, naj se izvoli komisija, ki naj vse zahteve pretresa ter končni elaborat poda konferenci. Sprejeto. Nato se soglasno izvoli predlagane rudarje.

S tem je bilo dopoldansko zborovanje končano. Konec prih.

Domače stvari.

O železniški nesreči v Borovnici, o kateri smo že poročali, se nam piše še sledečo: Nesreča se je zgodila dne 22. septembra tako, da je prišel zavirač Ignat Merezini pod kolesa porivalnega stroja, ki je napeljal na vlak štev. 987. Kako se je to pravzaprav zgodilo, ni dognano. Nesrečnej je bil takoj mrtev. Nedvomno je tudi ta nesreča krivo

blazno varčenje, ki je bilo že tolikokrat kritizirano in ki se nikoli ne izplača. Ako bi bil sprevednik vodil stroj, bi bila taka nesreča pač nemogoča. Ali tudi v Borovnici vlada v takih rečeh neodpustljiva brezskrbnost. Povsod je premalo ljudi in zato so nesreče na dnevnem redu. Železničarjevo življenje sploh ne šteje nič. Sodisce preiskuje to stvar in morda jo razsveti ta preiskava. Ali pri tej priložnosti se moramo tudi nekoliko pečati z ljubljansko postajo. To je res prav klasična postaja. Prva brzojavka, ki jo je poslala v Borovnico, se je glasila: «Ljubljana. Prosimo, ali se je od ponesrečenega zavirača Merezinija našlo plašč in rog ter zastavico in signalno piščalko?» To je torej na ljubljanski postaji prva skrb, kadar poveljuje kje železničarja! Star zamazan plašč, košček rdečega platna pa zmečkan rog, to je največja briga. Kaj bi se sicer kdo brigal za povoženega železničarja? Ali za prevoz mrliča ni imela ljubljanska postaja nobene skrbi; zato se je morala brigati uboga vdova povsem sama. Toda kako naj bi bilo drugače na postaji, na kateri pravzaprav nihče ne vé, kdo da ukazuje? Odkar se je postajni načelnik Gutman vrnil z dopusta, je postaja takorekoč brez šefa. Gutman čepi v svojem stanovanju, v uradu se še ne pokaže, ampak njegov zistem se vendar opazuje povsod. K vragu! Naj gre vendar v penzijo. Zrel je že za to, za aktivno službo itak ni, prepričan je pa tudi lahko, da nihče ne prelje solzice, kadar ga ne bo več na kolodvoru. — Da ni mogla uboga vdova dobiti niti voznega listka do Borovnice in nazaj, smo že povedali. Znatilno je tudi to. Ne zdi se nam pa verjetno, da bi bilo tako ravnanje vseh direkcij.

Umetnost in književnost.

V Idrijo. V soboto, 12. t. m., bo v podružnici Unije rudarjev predaval profesor dr. Dragotin Lončar: «O šolstvu». Začetek ob 9. uri zvečer.

Društvene vesti.

Delavsko izobraževalno društvo v Pulju ima v nedeljo, dne 13. t. m. ob 10. dopoldne svoj redni občni zbor v društvenih prostorih Prazza Portaura. Dnevni red je sledeči: 1. Poročilo pripravljalnega odbora. 2. Čitanje zapisnika z ustanovnega shoda. 3. Volitev društvenega odbora. 4. Izprememba pravil. 5. Razni predlogi in slučajnosti. Vse ude in prijatelje mladega društva se vabi, naj se polnoštevilno udeležijo važnega shoda. Pripravljalni odbor.

Izkaz prostovoljnih darov.

Za agitacijski sklad ljubljanske okrajne organizacije so darovali: Organizirani kovinarji 10 K; F. J. 2 K; Josip Petrič po sodruhu Čobalu 2 K; organizirani peki 10 K; organizirani tiskarji 10 K.

Kot strankin davek so prispevali: Organizirani železničarji južne železnice 61 K 50 vin., organizirani železničarji državne železnice 10 K 22 vin., D. M. 30 vin., organizirani železničarji na Jesenicah 3 K 88 vin. — Ostalim organizacijam v posnemanju!

Mala Lizika prosi mater:

Kupi mi vendar tudi Fayeve prave Sodener mineralne pastile! Vsi otroci v razredu sesajo spotoma v šolo in med odmori pastile in vsi so zdravi in ne kašljajo prav nič; jaz pa vedno kašljam in včeraj me je učitelj karal — naj vendar kaj vzamem proti kašlju. Prosim, prosim, mamica — daj, kupi mi tudi Fayeve prave Sodener! Fayeve prave Sodener mineralne pastile se kupijo v vsaki lekarni in vsaki drogeriji ali v trgovinah z rudniškimi vodami. Škatlja velja le K 1:25. Glavno zastopstvo za Avstro-Ogrsko: (6)

W. Th. Guntzert, Dunaj, XII, Belghoferstrasse 6.

Budilka s svetečo številščino.

Z enim zvoncec navadna	K 2:40
Z dvema zvoncema	„ 8—
S svetečo številščino	„ 3:40
Znamka J. Prima	„ 4—
Budilka za železničarje	„ 5—
Budilka z bronastimi zvončki in bitjem	„ 6—
Budilka z godbo	„ 10—

Tri leta pisмено jamstvo. Ako ne ugaja, se denar vrne.

Posljalja proti povzetju **Maks Böhm** Dunaj IV. Margarethenstr. 27.

Zahtevajte moj cenovnik s 5000 podobami zastoj in poštnino prosto.

V življenju nikdar več 600 komadov samo gld. 1-65.

1 krasno porlačena preciz. ura z verižico s 8 letnim jamstvom, 1 moderna svilena kravata za gospode, 2 fina žepna roba, 1 prstan za gospode z imit. biserom, 1 elegantna broša (novost), 1 par gumbov z imit. brljanti, 1 žepno zrcalo, 1 denarnica, 1 par manjšetnih gumbov, 3 naprsni gumbi, vsa double zlato s patentirano zapono, 1 album 10 najlepših slik sveta, 8 šaljivi predmeti, velika veselost za stare in mlade, 1 nikelnasti tintnik, 20 važnih dopisovalnih predmetov in še 500 raznih predmetov za dom neobhodno potrebnih. Vse skupaj z uro, ki je sama vredna tega denarja, velja samo **gld. 1-95**. Posljalja proti povzetju, ali če se denar naprej pošlje 8—3

Dun. cen. razpošiljalnica, P. Lust, Krakov 463.

Kar ne ugaja, se zamenja.

Delniška družba združenih pivovaren Žalec in Laški trg

Telefon št. 168.

v Ljubljani

Telefon št. 163.

priporoča svoja

izborna pivo v sodeih in steklenicah.

Telefon št. 187.

ZALOGA V SPODNJI ŠISKI.

Telefon št. 187.

26-17

Listek.

Hans Kirschelger:

Pod spovednim pečatom.

Z avtorjevim dovoljenjem poslovenil E. Kristan.

Dalje.

Saj so bili otroci in reveži povsod njegovi ljubljenci. Sam je bil v svojem čistem, nedolžnem srcu otrok kljub sivim lasem. In po bogastvu ni hrepenel nikdar. Ako je bil prej med blaženimi siromaki na duhu v smislu evangelija, so bili sedaj reveži njegovi pravi bratje. Kako lepo je znal stari mož pripovedovati otrokom, če so se brez strahu zbrali zunaj na ledini okrog njega. Vse drugače je pripovedoval ta mož o ljubem Bogu in o dobrih ljudeh, kakor v šoli gospod župnik z leskovko v strogi roki.

Dober človek si zna tudi v prognanstvu ustanoviti domovino, ker nosi povsod mir srca seboj.

Seveda stare vedrine ni našel več. Zato je mislil tem manj na izgubljeno župnijo in tem več na strašni čas svojega jetništva v samostanu. Tedaj je krepko dihal z gorskim zrakom nanovo pridobljeno prostost namesto zatohle trohnobe v samostanski celici. Oko se mu je svetilo, ko je sijalo na njegove sive lase jasno solnce, ki ga ni bil nikoli videl med umazanimi stenami svoje ječe. Glavno pa je bilo, da je zopet lahko živel med ljudmi, pač reven, ali pošten. Bilo mu je, kakor bogatini, ki ima lepo hišo. Ali naenkrat treščil strela vanjo in sam je v nevarnosti, da bi bedno poginil v ognju; v zadnjem trenutku ga pa rešijo. Berač je sicer, vse mu je vzeto in vendar je vesel in hvaležen za rešeno življenje.

Že nekoliko mesecev je Hercog v tej zadnji domovini, kjer že vidi ob cerkvenem zidu prav zadaj v kotu siromakov svoj grob.

Tudi kmetje so bili prijazni tujcu. V gospodarstvu jim je znal tako dobro svetovati, kakor bi bil že sam kmet, a bil je tudi tako izkušen, kakor odvetnik. Mlekar in Zajčar sta imela že dolga leta pravdo in sedaj ju je poravnal ta pisar. To že ni bilo kar tako.

Tudi poljedelsko zadrugo so že hoteli ustanoviti, ker jim je ta mož jasno dokazal, kako koristna bi bila.

A najlepše je to, da stori vse zastonj.

Samo vaški župnik je gledal z neprijaznimi očmi na tega kozla med svojimi ovčicami. Na pridigo ne hodi, še nobene maše ni plačal, celo nekemu dninarju je svetoval, naj rajši kupi čevlje svojim otrokom, kakor da bi daroval težko zaslužene krajcarje klerikalnemu vseučiliškemu društvu.

Ali glavni vzrok, da župnik ni bil naklonjen svojemu neznanemu sobratu je bil v njegovi ljubosumnosti. Uboga para pisarska

si je pridobila v najkrajšem času največje spoštovanje v celi župniji, kar se njemu ni posrečilo tekom dolgih let. Gotovo so poslali sovražniki cerkve tega zapeljivca v občino in — to je izvedel od sela — ima z njimi trajne zveze, pa ga bogato plačajo.

In res — tudi tukaj ni župnik umel najti domovja in zadnjega prostora na pokopališču. Ali tega je bil sam kriv. Zima je bila blizu, sneg je zapadal nižje in nižje v dolino. Treba je bilo drv. Zato je pa treba denarja. Zaslužil je komaj toliko, kolikor je potreboval za skromno hrano. Miloščine ni jemal. Tudi mu je ni bilo treba. Bil je že leta in leta član katoliškega duhovniškega podpornega društva in pridobil je z dolgoletnim vplačevanjem pravico do podpore. Takrat, ko je bil vstopil v lepo društvo, seveda še ni slutil, da pride sam nekoč v žalostni položaj, da bi potreboval dobroto društva. Samo iz ljubezni do ubogih sobratov ga je vsako leto radodarno podpiral.

Ali sedaj ima sam po pravilih pravico do podpore.

Toda — gospod župnik, kaj vam prihaja na misel? Ali ne veste, da je vaš škof načelnik društva? Sklicujete se na društvena pravila? Kaj ste pozabili, da pravi vaš škof vedno: Jaz sem škof in storim, kar hočem? Rajši ne pišite, pa si prihranite znamko. Za onih deset vinarjev si rajši kupite kruha.

Kaj? Pisali ste že? Obžalovati se vas mora, ker ne dobite niti odgovora, kaj še le denarja! Položaj je popolnoma jasn. Škof poreče: Naše društvo je za podpiranje ubogih duhovnikov. Vi pa v njegovih očeh niste več duhovnik, ker vam je zrezal duhovniško dostojanstvo s prstov, torej za vas tudi ni podpore po društvenih pravilih. Ne verjamete tega? Mislite na pravičnost in na ljubezen do bližnjega? Ubogi mož, kaj še nimate dovolj izkušenj, da ste še tako praznoverni? Rajši zmrzujte po zimi, da otrpnete popolnoma, kajti v srcih vaših predpostavljanih je več mraza, kakor v najhujši zimi. Še ne verjamete tega? Bog daj, da vam ne bi bilo treba verjeti.

Prišel je dan, ko slavi cerkev praznik vseh svetnikov božjih. Minulo je leto dni, odkar je bil župnik dobil vabilo k svojemu škofu. Celo leto je preteklo, odkar je bil župnik zapustil svojo župnijo brez slovesa. Celo leto; ali kakšno! Leto, da si ni moči misliti strašnejšega. In vendar mu je imelo slediti še mnogo žalostnih let.

Od dne do dne je zaupljivi župnik čakal na svoj delež iz društvene blagajne. Seveda zaman. V hribih je bil že tak mraz, da je v nezakurjeni izbi komaj držal pero v roki.

Konec prihi.

POZORI!

POZORI!

Za K 2.50

dobi vsak krasno remontoir pežno uro, „Gloria“-srebro, sistem Roskopf patent, anker kolesje, 30 ur idoča za kar se 2 leti jamči, z

lepo pozlačeno, Pancer verižico, samo za K 2.50 3 komadi z verižicami K 7.— Razpošilja po povzetju tovar. zaloga švicarskih ur 24-18

S. Urbach, Krakov št. 60.

KAVARNA

„Unione“ preje „Tedesco“ v Trstu

se priporoča cenjenim sodrugom najtopleje. Na razpolago so vsi važni in slovenski, italijanski in nemški listi. Vse pijače poceni. Napitnina je izključena.

Potniki v Ameriko! Hateri kolijo dobro, po ceni in razmahljivo potujejo naj se obrnejo na **Simona Smetetka** v Ljubljani Kolodvorska ulica 20. Kavalerska Pojavila doje se brezplačno.

Vsaka ponaredba in ponatis je kaznjivo.

Edino pravi

Thierryev balzam

le z zeleno znamko nune. — 12 malih ali 6 dvojnih steklenic ali pa 1 velika specialna steklenica s patentnim zaklepom 5 K. 52-34

Thierryevo centifolijino mazilo proti vsem, še tako starim ranam, vnetjem, poškodbam i. t. d., 2 lončka K 3.60. Razpošilja se le proti povzetju ali za naprej poslan denar.

Ti dva domači zdravili sta povsod znani in že od nekdaj slovali.

Naročila se naj naslovljajo na:

Lekarnar A. Thierry v Pregradi pri Rogški Slatini.

Zaloga večinoma po lekarnah. Knjižice s tisoč zahvalnih pisem zastonj in franko.

Prva domača slovenska pivovarna G. Auerjevih dedičev

v Ljubljani, Wolfove ulice št. 12

pod novim strokovnim vodstvom priporoča slavnemu občinstvu in spoštovanim gostilničarjem svoje novo varjeno, priznano izborna pivo v sodeih in steklenicah.

Ustanovljeno leta 1855.

Številka telefona 210.